

jaarverslag 2015 onderzoeksplannen 2016

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel





jaarverslag 2015 onderzoeksplannen 2016

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel





voorwoord

Het afgelopen jaar heeft zich vooral gekenmerkt door de publicatie van een aantal grote onderzoeken. Onderzoeken die niet alleen veel aandacht hebben getrokken maar tevens een grote doorwerking hebben gehad en waarover de gemeenteraad uitvoerig heeft gedebatteerd. Zo heeft bijvoorbeeld het onderzoek naar het Wereldmuseum, dat op verzoek van de raad is uitgevoerd, na het raadsdebat de basis gelegd voor een volledige herijking van de governance tussen de gemeente en de gesubsidieerde instellingen in brede zin. Een doorwerking die het rapport daarmee verre overstijgt.

Ook het onderzoek naar de integriteit van het subsidieverstrekkingsproces heeft in het verlengde van het raadsdebat geleid tot een aanzienlijke doorwerking, onder meer in de vorm van een unaniem raadsverzoek aan de rekenkamer om nader onderzoek in te stellen naar het voorkomen van oneigenlijke politiek-bestuurlijke druk (op ambtenaren).

Ten slotte heeft ook het onderzoek naar het rioleringsbeleid in Rotterdam een aantal moties opgeleverd, waaronder een motie om – in navolging van één van de aanbevelingen – de huidige financieringsmethode te (blijven) handhaven.

Met deze belangrijke doorwerkingen voldoet de rekenkamer aan één van haar belangrijkste doelen, te weten hoge doorwerking en intensief politiek debat over haar onderzoeken in de raad(scommissies). Deze lijn van opereren zal nadrukkelijk worden voortgezet.

Ook in de regiogemeenten (Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel) zijn met betrekking tot doorwerking belangrijke stappen gezet. Voor Capelle aan den IJssel zijn in de verslagperiode voor de eerste keer onderzoeken uitgevoerd, die veel politiek debat hebben opgeleverd op het gebied van zorg en de bijstand.

Voor de gemeente Barendrecht is een onderzoek uitgevoerd naar het functioneren van de BAR-samenwerking, een onderwerp dat ook de komende tijd nog veel politiek debat zal opleveren.

Paul Hofstra

Directeur van de Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel



inhoud

	1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam
7	1-1 inleiding
7	1-2 handelen in vertrouwen
8	1-3 werelden van verschil
8	1-4 parkeren herwaarderen
9	1-5 inspraak zonder uitspraak
9	1-6 brief beoordeling target binnenstad
10	1-7 leidingen onder druk
11	1-8 rechtmatigheid besteding subsidie PBR
11	1-9 lopend onderzoek 2015
	1-9-1 Nationaal Programma Rotterdam Zuid
	1-9-2 integriteitsrisico's inkoop en aanbestedingen
	1-9-3 huishoudelijke verzorging
	1-9-4 dienstverlening en personele krimp
	1-9-5 maatschappelijk vastgoed
	1-9-6 schulddienstverlening
	2 onderzoeken Barendrecht
15	2-1 inleiding
15	2-2 van papier tot prestatie
15	2-3 samen en nog steeds apart
	3 onderzoeken Lansingerland
19	3-1 inleiding
19	3-2 vitaliteit op het spel
19	3-3 afspreken en aanspreken
	4 onderzoeken Rekenkamer Capelle a/d IJssel
23	4-1 inleiding
23	4-2 stuurkracht op buurtkracht
23	4-3 grip op prestaties
25	4-4 bijstand uit balans
	5 organisatie & interne projecten
29	5-1 P&O beleid
31	5-2 producten
32	5-3 nevenfuncties en declaraties
33	5-4 thought leadership
34	5-5 advisory board
34	5-6 beleidsvisie 2016-2021
34	5-7 interne projecten



6 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

- 37 6-1 resultatenrekening
- 38 6-2 toelichting op de resultatenrekening
- 40 6-3 balans
- 41 6-4 toelichting op de balans
- 42 6-5 verrekening 2015
 - 6-5-1 Rekenkamer Barendrecht
 - 6-5-2 Rekenkamer Lansingerland
 - 6-5-3 Rekenkamer Capelle aan den IJssel

7 onderzoeksplannen 2016

- 47 7-1 inleiding
- 47 7-2 Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2016
- 48 7-3 Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2016
- 48 7-4 Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2016
- 49 7-5 Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuw onderzoek 2016

bijlagen

- 53 bijlage 1 publicaties 2015
- 55 bijlage 2 financiële reserve Rotterdam

Rotterdam

1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam

1-1 inleiding

De Rekenkamer Rotterdam heeft in 2015 zes onderzoeken en een brief gepubliceerd. Daarnaast waren in 2015 zes onderzoeken in uitvoering die in 2016 gepubliceerd zullen worden. In paragraaf 1-2 tot en met 1-8 worden de uitkomsten van de gepubliceerde onderzoeken toegelicht. In paragraaf 1-9 komen de overige onderzoeken die in 2015 in uitvoering waren aan bod.

1-2 handelen in vertrouwen

Op 19 maart 2015 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Handelen in vertrouwen'. Het onderzoek richtte zich op de vraag in welke mate risico's op integriteitschendingen in het subsidieproces adequaat zijn afgedekt.

Uit het onderzoek bleek onder meer dat het integriteitsdenken en het integriteitbeleid in de gemeentelijke organisatie van Rotterdam onvoldoende zijn ontwikkeld. Ook bleek dat het subsidiebeleid te weinig kaders biedt om integriteitschendingen te kunnen beperken. De integriteitsrisico's die inherent in het subsidieproces aanwezig zijn worden onvoldoende onderkend en het college is niet in staat gerichte beheersmaatregelen op de integriteitsrisico's te treffen. Beheersmaatregelen die wel zijn getroffen bleken in de praktijk niet altijd (juist) te worden toegepast.

In het rapport heeft de rekenkamer onder meer aanbevolen actiever een cultuur uit te dragen waarin integriteit kan worden besproken. Ook heeft de rekenkamer aanbevolen in de uitvoering van het subsidieproces meer aandacht te richten op het krijgen van discipline in het uitvoeren van genomen beheersmaatregelen. In de bestuurlijke reactie stelde het college dat in het onderzoek geen zaken boven tafel zijn gekomen die noodzaken tot grote aanpassingen in het ingezette beleid. De rekenkamer heeft in het nawoord aangegeven dat deze reactie bevestigt dat het college het belang van een goed en effectief integriteitbeleid onderschat.

Op 4 juni 2015 heeft de raad ingestemd met de conclusies van het rapport en het college opgedragen alle aanbevelingen uit te voeren. Bij de behandeling van het rapport werd een motie van SP, Leefbaar Rotterdam, Partij voor de Dieren, PvdA, NIDA, GroenLinks en CU-SGP met algemene stemmen aangenomen. De motie verzoekt de rekenkamer te bezien of en op welke manier de in het rapport uitgesproken vermoedens en signalen van oneigenlijke politieke druk nader onderzocht kunnen worden en de raad hierover te informeren. Naar aanleiding van de motie start de rekenkamer in 2016 met een onderzoek naar oneigenlijke bestuurlijke druk (zie hoofdstuk 7).

1-3 werelden van verschil

Op 24 april 2015 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Werelden van verschil'. Aanleiding voor dit onderzoek was een verzoek van de gemeenteraad om te onderzoeken in hoeverre en op welke wijze de afspraken, die in 2005 bij de verzelfstandiging van het museum waren gemaakt, zijn nageleefd. Het onderzoek richtte zich naast de naleving van de verzelfstandigingsafspraken ook op het functioneren van de Raad van Toezicht van het museum en de governance vanuit de gemeente.

De rekenkamer concludeerde dat de verzelfstandigingsafspraken over het personeel en de subsidiëring grotendeels zijn nagekomen, maar de afspraken over het collectiebeheer niet. Ook schoot het toezicht van de gemeente op het functioneren van de Raad van Toezicht van het museum tekort en zorgde de wijze waarop het museum invulling gaf aan cultureel ondernemerschap ervoor dat het beeld kon ontstaan dat subsidiegeld werd gebruikt voor commerciële activiteiten. De rekenkamer heeft aanbevelingen gedaan om het toezicht op de Raad van Toezicht en het collectiebeheer beter in te vullen en aanbevolen te bepalen waar de grenzen van cultureel ondernemerschap liggen.

Het rapport is op 4 juni 2015 behandeld in de raad. De gemeenteraad heeft daarbij alle aanbevelingen overgenomen en de motie 'zelfstandig maar niet los' aangenomen. Met deze motie draagt de raad het college op minimaal jaarlijks te rapporteren over het Wereldmuseum en andere structureel gesubsidieerde instellingen. Om invulling te geven aan het verbeteren van het gemeentelijke toezicht op culturele instellingen is de gemeente Rotterdam in 2015 gestart met het programma herijking governance, waarmee wordt beoogd een eenduidige, transparante en adequate governance richtlijn tot stand te brengen.

1-4 parkeren herwaarderen

Op 29 mei 2015 is het rapport 'Parkeren herwaarderen' gepubliceerd. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer een oordeel te geven over de mate waarin de gemeente Rotterdam parkeerproblemen doeltreffend en kosteneffectief aanpakt.

In het rapport concludeerde de rekenkamer dat het aannemelijk is dat de invoering van betaald parkeren sinds 2006 de parkeerdruk in de onderzochte gebieden heeft doen dalen. Anderzijds was de invoering in ongeveer de helft van de gevallen feitelijk niet nodig. Daar komt bij dat het financiële resultaat van de parkeersector ongeveer € 12 mln. positiever was dan door het college gerapporteerd. De rekenkamer heeft de aanbeveling gedaan om een actuele integrale kadernota voor het parkeerbeleid op te stellen en om de afschaffing of herziening van betaald parkeren in bepaalde gebieden te overwegen. Ook heeft de rekenkamer de aanbeveling gedaan om te komen tot een betere toerekening van kosten en baten aan parkeren en een splitsing hiervan naar de parkeersectoren.

Op 10 en 24 juni 2015 is het rapport in de commissie Economie, Haven, Mobiliteit en Duurzaamheid besproken. De raadsbehandeling is opgeschort in afwachting van een nieuw gemeentelijk parkeerplan. Begin 2016 bevond het nieuwe parkeerplan zich in de consultatiefase. Naar verwachting wordt het parkeerplan in het tweede kwartaal van 2016 aan de raad voorgelegd.

1-5 inspraak zonder uitspraak

Op 2 juli 2015 heeft de rekenkamer het rapport 'Inspraak zonder uitspraak' gepubliceerd. Met dit onderzoek beoogde de rekenkamer inzicht te krijgen in de wijze waarop de gebiedscommissies invulling geven aan interactieve beleidsvorming bij het opstellen van gebiedsplannen. Daarnaast is onderzocht wat de invloed van het college en de raad is op de gebiedsplannen en in hoeverre de inbreng van burgers daadwerkelijk is terug te vinden in de gebiedsplannen.

In het rapport concludeerde de rekenkamer onder meer dat de gebiedscommissies bij de totstandkoming van hun gebiedsplannen burgers hebben betrokken. De inbreng van burgers heeft echter niet geleid tot substantiële aanpassingen ten aanzien van doelen of ambities. Ook laat de terugkoppeling naar burgers over wat er met hun inbreng is gebeurd, te wensen over. Een oorzaak dat de interactieve beleidsvorming niet voldoende tot zijn recht is gekomen, is dat gebiedscommissies onvoldoende als serieuze partner worden gezien. Zij worden niet betrokken bij de vertaling van gebiedsplan naar uitvoeringsplan en krijgen vaak erg weinig tijd om burgers over bepaalde zaken advies te vragen, terwijl dit hun kerntaak is.

De rekenkamer heeft onder andere aanbevolen om in het vervolg tijdig duidelijke financiële en beleidsinhoudelijke kaders te stellen, de gebiedscommissies meer formele bevoegdheden en middelen te geven om beoogd maatwerk af te dwingen en te zorgen voor een eenduidige vertaling van gebiedsplannen naar uitvoeringsplannen. Het college heeft in zijn reactie de meeste aanbevelingen overgenomen. Het wil daarentegen geen inzicht verschaffen in hoeveel middelen naar de gebieden gaan en ook niet de mogelijkheid bieden voor gebiedscommissies om rechtstreeks met de uitvoerende clusters contact op te kunnen nemen. De voorzitters van de gebiedscommissies hebben de conclusies van de rekenkamer onderschreven en omarmen alle aanbevelingen.

Op 26 november 2015 is het rapport behandeld in de raad. Bij deze raadsbehandeling zijn vier amendementen aangenomen. Het eerste amendement stelde voor het begrotingssysteem zo in te richten dat inzicht kan worden gegeven in de honorering en uitvoering van de knelpunten en wensen die door de gebiedscommissies zijn ingebracht. Het tweede amendement stelde voor de gebiedscommissies geen aanvullende bevoegdheden en rechten te geven, zoals door de rekenkamer aanbevolen. In het derde aangenomen amendement werd voorgesteld om de aanbeveling over het realiseren van mogelijkheden voor gebiedscommissies om de uitvoering van maatwerk af te dwingen, zoals het toekennen van benodigde budgetten, te schrappen. Het vierde amendement stelde voor om op basis van de evaluatie van de gebiedscommissies in 2016, te beoordelen of een wijziging van de verordening gebiedscommissies noodzakelijk is.

De raad heeft uiteindelijk ingestemd met de hoofdconclusies. Van de zeven aanbevelingen van de rekenkamer heeft de raad er vier volledig en drie geamendeerd overgenomen.

1-6 brief beoordeling target binnenstad

In 2014 is de rekenkamer op verzoek van het college nagegaan of de targets uit het collegeprogramma 2014-2018 specifiek, meetbaar en tijdgebonden en controleerbaar

zijn en indien nodig zijn voorzien van een nulmeting. Op basis van het onderzoek kon de rekenkamer over de target 'langere verblijfsduur binnenstad' geen oordeel geven, omdat het meetsysteem voor deze doelstelling nog onvoldoende was uitgekristalliseerd.

Op 23 juni 2015 heeft het college een nieuwe formulering van de target 'langere verblijfsduur binnenstad' aan de raad gestuurd. De rekenkamer heeft de target vervolgens opnieuw getoetst. Op 13 juli 2015 heeft de rekenkamer de raad per brief geïnformeerd dat de nieuwe formulering van de target rekenkamerproof is.

1-7 leidingen onder druk

Op 8 september 2015 heeft de rekenkamer het rapport 'Leidingen onder druk' gepubliceerd. Met dit onderzoek ging de rekenkamer na of de gemeente haar afvalwater- en hemelwatertaak adequaat vervult en of de raad daarover adequaat wordt geïnformeerd.

De belangrijkste conclusie is dat het rioolvervangings tempo minimaal veertig kilometer per jaar moet zijn om de huidige kwaliteit van de riolen te blijven waarborgen. De rekenkamer constateert verder dat de huidige financieringswijze voor rioolvervangings gunstig is en op lange termijn zorgt voor lage kosten. Een andere conclusie is dat het college onvoldoende inzicht heeft in de toestand van het Rotterdamse rioolstelsel en het college de raad op bepaalde punten onvolledig en onvoldoende begrijpelijk heeft geïnformeerd over de uitvoering van het rioleringsbeleid. In de bestuurlijke reactie gaf het college aan alle conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer te onderschrijven en mee te nemen in het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (GRP4).

Oorspronkelijk stond de behandeling van het rapport in de commissie BWB gepland voor 16 september 2015, maar de commissie was van oordeel dat het rapport beter besproken kon worden samen met het nieuwe GRP4. Het GRP4 kwam in oktober 2015 uit. Het rekenkamer rapport werd besproken in de BWB vergadering van 18 november 2015 (na vaststelling van de begroting 2016 en het riooltarief voor 2016). Dit impliceerde dat de commissie BWB eigenlijk niet meer over de financiële aannames van het GRP4 kon spreken in samenhang met de aanbevelingen van het rekenkamerrapport. Er ontstond voornamelijk discussie over de aanbeveling met betrekking tot de financieringswijze voor rioolvervangings. Hoewel de begroting 2016 al was goedgekeurd wilden de commissieleden weten of het mogelijk was om de voorgestelde financieringsconstructie van het college te wijzigen. Ook wilden ze weten welke mogelijke scenario's er zijn voor de tariefvaststelling en financieringsconstructies. Er werd besloten om een technische sessie op 25 november 2016 te wijden aan de verschillende financiële scenario's met de VOF leden erbij. De rekenkamer heeft hierbij de financiële doorwerking van de diverse scenario's toegelicht aan de raadsleden.

Op 17 december 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met alle hoofdconclusies en het college opgedragen om alle aanbevelingen uit te voeren en daarover aan de raad te rapporteren vóór 17 maart 2016. Tevens zijn er drie moties met betrekking tot het rapport aangenomen:

- de motie degelijk rioleringsplan met laagste woonlasten;
- de motie prioriteit aan funderingsrisicogebieden;
- de motie niet om in te boeken maar om mee af te lossen.

1-8 rechtmatigheid besteding subsidie PBR

Op 21 september 2015 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Rechtmatigheid besteding subsidie PBR'. Het onderzoek richtte zich op de rechtmatigheid van de subsidies die het Platform Buitenlanders Rijnmond (PBR) in 2013 ontving van de gemeente Rotterdam. Daarbij heeft de rekenkamer met name gekeken naar de kwaliteit van de financiële administratie en de gegevens die daarin worden ingevoerd.

In dit onderzoek is onder meer geconcludeerd dat de financiële administratie van PBR in opzet adequaat is, maar dat de uitvoering op zijn minst slordig is en de administratie onvoldoende inzicht verschaft in de werkelijk gemaakte projectkosten. De rechtmatigheid van een deel van de uitgaven is niet vast te stellen. Uit het onderzoek bleek ook dat twee medewerkers en een bestuurder van PBR een functie vervullen bij organisaties waarmee financiële transacties plaatsvinden. Dit in combinatie met de gebrekkige administratie, betekent dat niet is uit te sluiten dat zelfverrijking heeft plaatsgevonden. Verder schoot de verantwoording over de gedane uitgaven tekort, waardoor niet zichtbaar is waaraan de onderscheiden subsidiestromen zijn besteed.

De rekenkamer deed verschillende aanbevelingen aan PBR om de administratie te verbeteren en dubbelfuncties te voorkomen. PBR heeft al deze aanbevelingen overgenomen. Het college vond de aan hem gerichte aanbeveling (vraag om expliciete verantwoordingsinformatie bij extra afspraken) vanzelfsprekend.

Op 18 februari 2016 is het rapport in de raad behandeld. Daarbij is een amendement aangenomen om de conclusie dat zelfverrijking niet is uit te sluiten, uit het raadsvoorstel te schrappen. Bij een stemming over het raadsbesluit is tevens besloten de hoofdconclusie over de verantwoording van de subsidiestromen uit het raadsvoorstel te schrappen. Daarmee heeft de raad uiteindelijk twee van de vier conclusies onderschreven. De aanbeveling aan het college is door de raad overgenomen.

Naar aanleiding van het rapport besloot het college een vervolgonderzoek naar PBR in te stellen. Een motie waarin het college wordt verzocht dit onderzoek stop te zetten, werd verworpen.

1-9 lopend onderzoek 2015

1-9-1 Nationaal Programma Rotterdam Zuid

In 2014 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. De onderzoeksopzet is op 24 juli 2014 aan de raad gezonden. Het onderzoek richt zich op de vraag of de gemeente Rotterdam voldoende betrokken is geweest bij de voornaamste inspanningen die in de eerste uitvoeringsperiode van het NPRZ zijn gepleegd en hoe ver de betrokkenheid van externe partners hierbij reikt. Het onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase. Publicatie is voorzien in het tweede kwartaal 2016.

1-9-2 integriteitsrisico's inkoop en aanbestedingen

Conform het onderzoeksprogramma 2015 voert de rekenkamer het onderzoek naar integriteitsrisico's in het inkoop- en aanbestedingsproces in Rotterdam uit. Op 28 april 2015 heeft de rekenkamer de onderzoeksopzet openbaar gemaakt. De rekenkamer beoogt met dit onderzoek inzicht te bieden in de mate waarin

risico's op integriteitsschendingen in het proces van inkoop en aanbestedingen van de gemeente Rotterdam zijn afgedekt. Het onderzoek richt zich op hoe integriteit wordt geborgd in het proces van inkoop en aanbestedingen. Nadruk komt daarbij te liggen op de wijze waarop men in de praktijk uitvoering geeft aan het integriteitsbeleid, de beheers-maatregelen binnen het inkoop- en aanbestedingsproces en de mate waarin deze maatregelen mogelijke integriteitsrisico's beperken. Publicatie van het rapport is gepland in maart 2016.

1-9-3 huishoudelijke verzorging

In mei 2015 is de rekenkamer gestart met het onderzoek huishoudelijke verzorging. Op 16 juni 2015 heeft de rekenkamer de onderzoeksopzet naar de raad verzonden. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer te beoordelen of de gemeente Rotterdam erin slaagt de zelfredzaamheid van hulp vragende burgers op het gebied van huishoudelijke verzorging adequaat te versterken en te beoordelen of de inzet op het versterken van de zelfredzaamheid heeft bijgedragen aan de kostenbesparing op het gebied van huishoudelijke verzorging. Het onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase en publicatie is voorzien rond de zomer van 2016.

1-9-4 dienstverlening en personele krimp

In het laatste kwartaal van 2015 is de rekenkamer gestart met de voorbereiding voor een onderzoek naar de gemeentelijke dienstverlening en de personele krimp. Op 20 november 2015 heeft de rekenkamer de onderzoeksopzet openbaar gemaakt. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer na te gaan in hoeverre de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening op peil is gebleven, ondanks de personele krimp in de voorgaande collegeperiode. Daarnaast beoogt de rekenkamer na te gaan in hoeverre verwacht kan worden dat de kwaliteit van de dienstverlening op peil blijft na implementatie van de reorganisatieplannen in de huidige collegeperiode. Het onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase. De publicatie van het rapport wordt in het derde kwartaal 2016 verwacht.

1-9-5 maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed betreft gebouwen waarin maatschappelijke activiteiten plaatsvinden. Voorbeelden van deze gebouwen zijn sportaccommodaties, schoolgebouwen, museale gebouwen en theaters. In dit onderzoek beoordeelt de rekenkamer of de gemeente adequaat inzicht heeft in de kwaliteit van het eigen maatschappelijk vastgoed dat benut wordt door kunst- en cultuur instellingen en of zij haar rol als eigenaar/verhuurder adequaat vervult. Op 15 december 2015 publiceerde de rekenkamer de opzet van dit onderzoek. Naar verwachting wordt het rapport na de zomer van 2016 aan de raad aangeboden.

1-9-6 schulddienstverlening

Steeds meer Rotterdammers hebben te maken met schuldproblematiek. Eind 2015 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar de gemeentelijke schulddienstverlening. De onderzoeksopzet is op 21 december 2015 aan de raad gestuurd. Met dit onderzoek beoogt de rekenkamer te beoordelen in hoeverre de gemeente erin slaagt om inwoners met schulden te bereiken. Daarnaast wordt gekeken in hoeverre het beleid bijdraagt aan het verminderen van schuldproblemen van Rotterdammers. Het onderzoek zal naar verwachting in het najaar van 2016 gepubliceerd worden.

Barendrecht

2 onderzoeken Barendrecht

2-1 inleiding

De Rekenkamer Barendrecht heeft in 2015 twee onderzoeken gepubliceerd. In de volgende paragrafen worden beide onderzoeken toegelicht.

2-2 van papier tot prestatie

Het onderzoeksrapport 'Van papier tot prestatie' is op 19 maart 2015 gepubliceerd. De rekenkamer heeft in dit onderzoek drie aanbestedingen onderzocht, te weten de aanbesteding onderhoud openbare groenvoorziening, de aanbesteding Wmo- en leerlingenvervoer en de aanbesteding inzameling en afvalverwerking.

Uit het onderzoek blijkt dat het college in geen van de drie aanbestedingen de prestaties van de opdrachtnemers volledig bewaakt. Hierdoor heeft het college onvoldoende inzicht in de prestaties van de opdrachtnemers. Verder blijkt uit het onderzoek dat het college in elk van de drie onderzochte aanbestedingen afspraken heeft vastgelegd met de opdrachtnemers over duurzaamheid, maar nauwelijks stuurt op nakoming van de afspraken over zorg voor het milieu. Het college heeft geen inzicht of de opdrachtnemers zich houden aan de afspraken over het milieu. Ten slotte blijkt uit het onderzoek dat het college niet altijd beschikt over een geschikt sanctie-instrumentarium als prestaties van opdrachtnemers achterblijven bij de gemaakte afspraken en dat het college sancties soms ten onrechte achterwege laat, terwijl de prestaties daartoe wel aanleiding geven.

De rekenkamer heeft in het rapport aanbevelingen gedaan om de sturing op toekomstige aanbestedingen te verbeteren en deze te verankeren in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De raad heeft op 26 mei 2015 besloten alle aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen.

2-3 samen en nog steeds apart

Op 2 december 2012 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Samen en nog steeds apart'. In het onderzoek is de rekenkamer nagegaan in hoeverre de realisatie van de doelstellingen van de BAR-samenwerking op koers ligt en is beoordeeld of de BAR-organisatie adequaat wordt aangestuurd om de doelstellingen te realiseren.

Op basis van het onderzoek bleek dat voor de gemeente Barendrecht bij de meeste doelstellingen geldt dat er geen sprake is van een verbetering ten opzichte van de situatie voor de ambtelijke fusie tussen Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk. Ook constateerde de rekenkamer dat maatregelen om de achterblijvende doelstellingen alsnog te realiseren, afwezig waren of onvoldoende ingrepen op de belangrijkste oorzaken van de achterblijvende resultaten. De rekenkamer heeft

op basis van de conclusies een drietal aanbevelingen gedaan aan het dagelijks bestuur van de BAR-organisatie en twee aanbevelingen aan het college van Barendrecht. Het dagelijks bestuur van de BAR-organisatie heeft niet inhoudelijk gereageerd op de conclusies en aanbevelingen. Het college van Barendrecht gaf in zijn reactie aan de aanbeveling, gericht op het aan de orde stellen van de realisatie van de doelstellingen in het dagelijks bestuur, over te nemen. De aanbeveling om het gezamenlijk belang voor beleidsinhoudelijke samenwerking te concretiseren onderschreef het college niet.

Het rapport is op 18 januari 2016 besproken in de commissie planning & control. Naar aanleiding van de commissiebehandeling heeft de commissie het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling BAR-organisatie alsnog verzocht een inhoudelijke reactie te geven op het rapport. Het rapport zal eind maart 2016 geagendeerd worden in de raad.



3 onderzoeken Lansingerland

3-1 inleiding

De Rekenkamer Lansingerland heeft in 2015 twee onderzoeken gepubliceerd. In de volgende paragrafen worden deze onderzoeken toegelicht.

3-2 vitaliteit op het spel

Op 25 augustus 2015 is het rapport 'Vitaliteit op het spel' gepubliceerd. De rekenkamer beoogde met dit onderzoek na te gaan wat de effecten zijn van de tariefsverhoging en andere recente ontwikkelingen in het gemeentelijk sportaccommodatiebeleid op de vitaliteit van sportverenigingen.

Uit het onderzoek van de rekenkamer bleek dat de wijzigingen in het gemeentelijk beleid een negatief effect hebben gehad op de vitaliteit van sportverenigingen. De rekenkamer heeft de aanbeveling gedaan om te overwegen of de negatieve effecten op de vitaliteit van sportverenigingen acceptabel zijn. In het bijzonder beveelt de rekenkamer aan de tarieven voor binnensportaccommodaties te heroverwegen.

De raad heeft op 29 oktober 2015 besloten de conclusies en aanbevelingen van het rapport over te nemen. Bij de behandeling van het rapport in de raadscommissie en in de raad zijn door enkele fracties vragen gesteld over de onderzoeksmethode die ten grondslag lag aan het rapport van de rekenkamer. Naar aanleiding van deze vragen heeft de rekenkamer op 3 november 2015 een brief verstuurd aan de gemeenteraad, waarin de onderzoeksmethode nader is toegelicht.

3-3 afspreken en aanspreken

Op 9 december 2015 is het rapport 'Afspreken en aanspreken' gepubliceerd. In dit onderzoek heeft de rekenkamer drie overeenkomsten onderzocht die de gemeente in het kader van de decentralisaties in het sociale domein heeft gesloten. Het gaat om overeenkomsten ter uitvoering van nieuwe gemeentelijke taken op grond van de Wmo 2015, de Participatiewet en de Jeugdwet. Voor de uitvoering van begeleiding Wmo heeft de gemeente een overeenkomst 'maatwerk begeleiding Wmo' gesloten met meer dan veertig aanbieders. Voor de uitvoering van nieuwe taken op grond van de Participatiewet heeft de gemeente een overeenkomst 'maatwerkvoorziening participatie en beschut werk' gesloten met twaalf aanbieders. Voor de uitvoering van extramurale zorg voor jeugd met een beperking heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met drie aanbieders. Doel van het onderzoek was om te beoordelen of in de drie overeenkomsten is gewaarborgd dat het college van B en W voldoende inzicht heeft in de prestaties die de opdrachtnemers leveren en of het college voldoende kan bewaken dat de opdrachtnemers presteren wat vooraf is afgesproken.

Uit het onderzoek blijkt dat in de overeenkomsten geen prestatieafspraken zijn gemaakt met de opdrachtnemers over te bereiken resultaten en dat in geen van de overeenkomsten is gewaarborgd dat de resultaten van de opdrachtnemers worden gemeten. Hierdoor heeft het college geen inzicht in die resultaten en kan het college de raad er ook niet over informeren. Het college heeft de raad toegezegd dat in 2016 de monitoring van resultaten in het sociale domein op orde zal zijn. Uit het onderzoek blijkt dat deze toezegging voor twee van de drie onderzochte overeenkomsten niet realistisch is. Verder blijkt uit het onderzoek dat de kwaliteit van de dienstverlening in de drie overeenkomsten onvoldoende is geborgd. Zo zijn geen afspraken gemaakt over het houden van klanttevredenheidsonderzoek en over de kwaliteit van personeel van de opdrachtnemers.

Het rapport is behandeld in de raadscommissie Samenleving op 14 januari 2016. Op 28 januari 2016 heeft de raad ingestemd met de conclusies van de rekenkamer en besloten de aanbevelingen van de rekenkamer te betrekken in het totale transformatieproces.



Capelle aan den IJssel

4 onderzoeken Rekenkamer Capelle a/d IJssel

4-1 inleiding

De Rekenkamer Capelle aan den IJssel heeft in 2015 drie onderzoeken gepubliceerd. In de volgende paragrafen worden deze onderzoeken toegelicht.

4-2 stuurkracht op buurtkracht

In 2014 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar de aanbestedingen zorg en welzijn. De rekenkamer heeft dit onderzoek opgeknipt in twee deelonderzoeken. Het rapport 'Stuurkracht op Buurtkracht' betreft deel 1 van het onderzoek. Dit deelonderzoek richtte zich op de aanbesteding van het welzijnswerk, waarbij het welzijnswerk is gegund aan de besloten vennootschap Buurtkracht voor een periode van vier jaar vanaf 1 januari 2013. De focus van deelonderzoek 1 lag vooral op de fase na het afsluiten van het contract, waarin Buurtkracht moet uitvoeren wat in het contract is overeengekomen. Het rapport is op 19 maart 2015 gepubliceerd.

Uit het onderzoek blijkt dat het college in de overeenkomst met Buurtkracht onvoldoende heeft gewaarborgd dat het aanbod van het welzijnswerk wordt afgestemd op de behoeften en wensen van bewoners van Capelle aan den IJssel. Zo zijn in de overeenkomst nagenoeg geen afspraken vastgelegd over het uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoek. Verder concludeert de rekenkamer onder meer dat het college de sturing op het welzijnswerk wil verbeteren, maar in de overeenkomst met Buurtkracht geen geschikt financieel sturingsinstrumentarium heeft opgenomen. In de overeenkomst is namelijk sprake van lumpsumfinanciering en er zijn geen financiële sancties in opgenomen voor het geval prestaties achterblijven bij de gemaakte afspraken. De rekenkamer concludeert verder dat de prestaties van Buurtkracht op onderdelen achterblijven bij de gemaakte afspraken. Door het ontbreken van financiële sturingsinstrumenten kan het college hierop niet altijd gepaste stappen nemen.

De rekenkamer heeft in het rapport zes aanbevelingen gedaan om de sturing op toekomstige aanbestedingen te verbeteren. Het rapport is behandeld in de raadscommissie Dienstverlening en Economie van 20 april 2015. De commissie kwam daarin niet tot een breed gedragen advies aan de raad over de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer. Op 6 juli 2015 heeft de raad de aanbevelingen uit het rapport voor kennisgeving aangenomen.

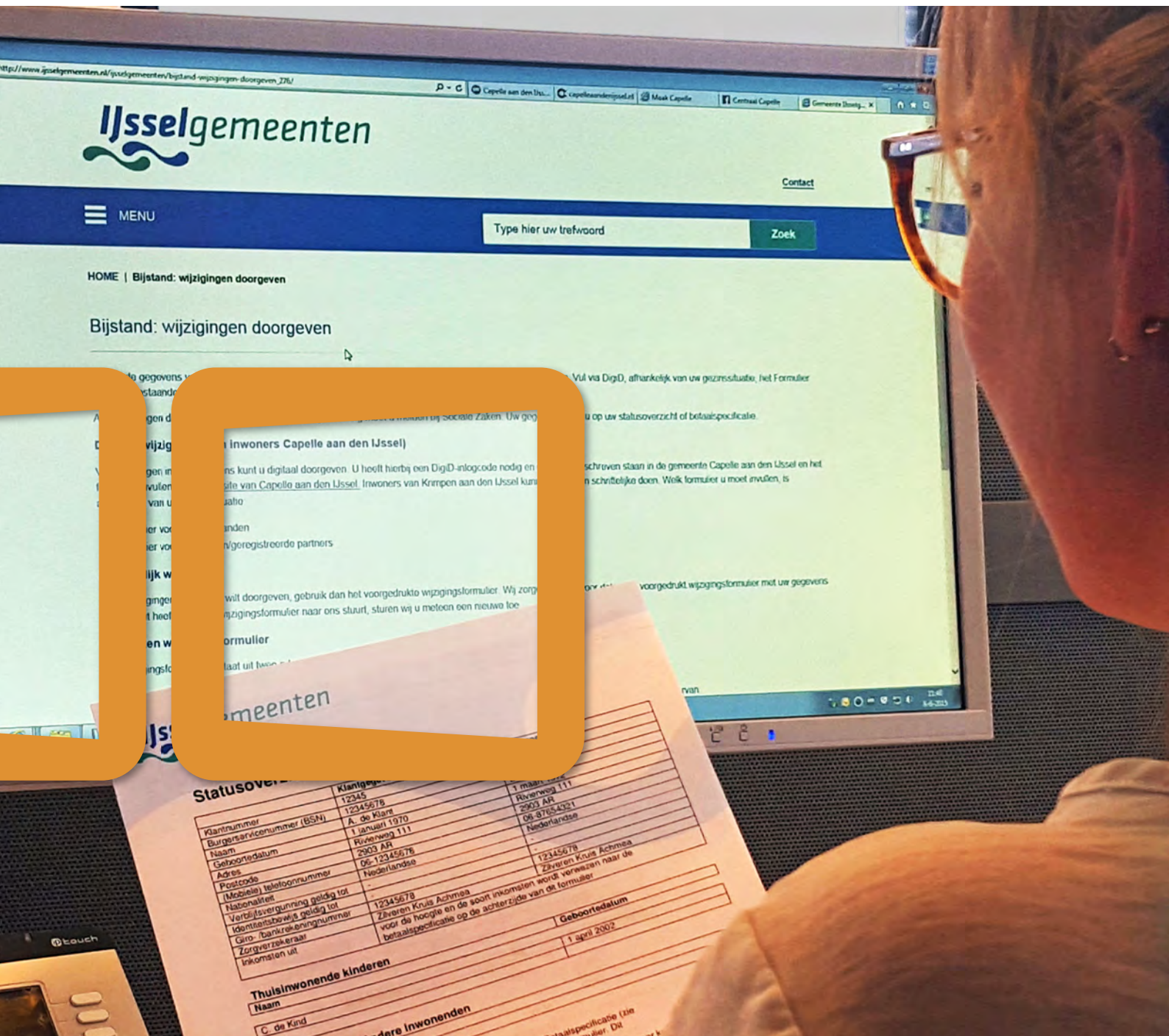
4-3 grip op prestaties

Het rapport 'Grip op prestaties' is gepubliceerd op 2 juli 2015. Dit rapport betreft het tweede deelonderzoek naar aanbestede diensten op het gebied van zorg en welzijn. In dit onderzoek heeft de rekenkamer drie overeenkomsten onderzocht die de



Rekenkamer

CAPELLE AAN DEN IJssel



gemeente in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein heeft gesloten. Voor de uitvoering van de individuele begeleiding Wmo heeft de gemeente een raamovereenkomst afgesloten met 31 opdrachtnemers. Voor de uitvoering van cliëntondersteuning heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met MEE Rotterdam Rijnmond. Voor de uitvoering van het lokale deel van de jeugdhulp heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Doel van het onderzoek was om te oordelen of de overeenkomsten waarborgen dat het college van B en W voldoende inzicht heeft in de prestaties van de opdrachtnemers, en dat het college voldoende kan bewaken dat de opdrachtnemers presteren wat vooraf is afgesproken.

Uit het onderzoek blijkt dat het college met geen van de onderzochte overeenkomsten resultaatsturing kan realiseren. Zo is, zowel in de raamovereenkomst individuele begeleiding Wmo als in de overeenkomst cliëntondersteuning met MEE, de vergoeding aan de opdrachtnemers niet gekoppeld aan het bereiken van de afgesproken resultaten. In de overeenkomst met het CJG voor 2015 zijn nagenoeg geen prestatieafspraken vastgelegd over te bereiken resultaten. Verder concludeert de rekenkamer dat in geen van de drie overeenkomsten is gewaarborgd dat het college voldoende inzicht heeft in de kwaliteit van het personeel dat de opdrachtnemers inzetten. Daarnaast blijkt uit het onderzoek onder meer dat in twee van de drie overeenkomsten niet is gewaarborgd dat het college voldoende inzicht heeft in klachten van cliënten over de dienstverlening.

In het rapport doet de rekenkamer zeven aanbevelingen ter verbetering van de sturing op aanbestedingen in het sociaal domein. Het rapport is behandeld in de raadscommissie Dienstverlening en Economie van 14 september 2015. Op 28 september 2015 heeft de raad de aanbevelingen uit het rapport voor kennisgeving aangenomen.

4-4 bijstand uit balans

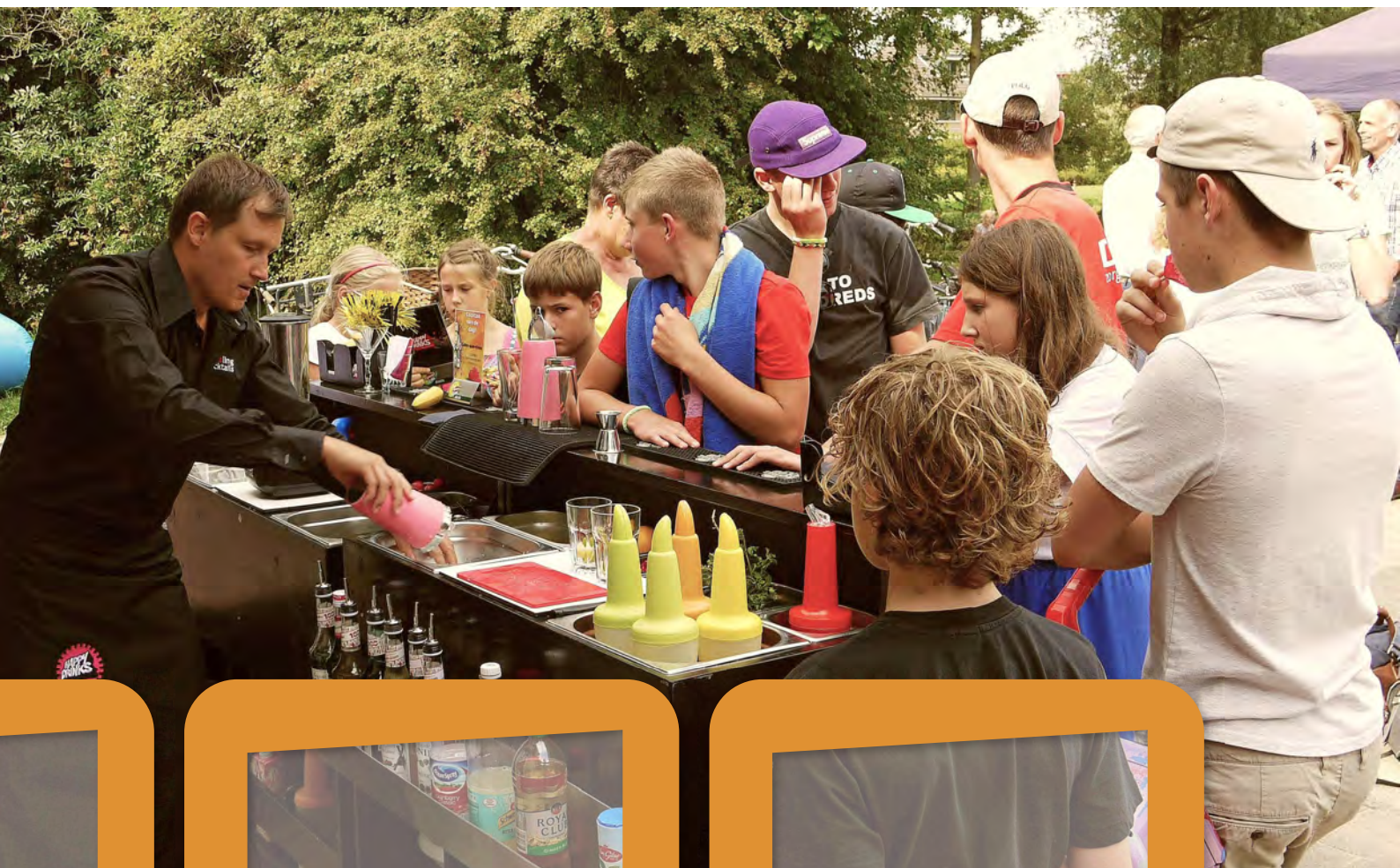
Het rapport 'Bijstand uit balans' is gepubliceerd op 3 september 2015. De rekenkamer beoogde met dit onderzoek inzicht te geven in de mate waarin verschillende beleidsmaatregelen in de periode 2012-2014 hebben bijgedragen aan de beheersing van het bijstandsvolume en te beoordelen of het college de raad hierover voldoende heeft geïnformeerd.

Op basis van het onderzoek constateerde de rekenkamer dat de instroom beperkende maatregelen effectief zijn geweest, maar de uitstroom bevorderende maatregelen onvoldoende resultaat hebben opgeleverd. Terwijl de uitstroom uit de bijstand landelijk steeg, daalde de uitstroom in Capelle aan den IJssel. Ook constateerde de rekenkamer dat het college de raad onvoldoende had geïnformeerd over de bijdrage van de verschillende maatregelen aan het beheersen van het bijstandsvolume.

Het rapport is op 9 november 2015 behandeld in de raad. In de bestuurlijke reactie heeft het college aangegeven alle aanbevelingen over te nemen, met uitzondering van de aanbeveling om een expliciet besluit te nemen of de zoekperiode ook bij personen ouder dan 27 jaar moet worden toegepast. In het raadsbesluit ten aanzien van het rapport heeft de raad aangegeven akkoord te gaan met de aanbevelingen die het college heeft overgenomen en daarbij het vertrouwen uitgesproken dat het college in het nieuwe beleidsplan de opvolging van deze aanbevelingen naar voren laat komen.



Met betrekking tot de aanbeveling over de zoekperiode heeft de raad het college verzocht in het nieuwe beleidsplan nader in te gaan op het al dan niet opvolgen van deze aanbeveling. In het nieuwe beleidsplan werk en inkomen heeft het college in dit verband voorgesteld de zoekperiode niet in te voeren voor personen ouder dan 27 jaar, omdat dit weinig tot geen voordelen zou hebben en niet nodig is omdat klanten met kans op werk zoekopdrachten mee krijgen en onrechtmatige aanvragen worden afgevangen. Het nieuwe beleidsplan wordt in het eerste kwartaal 2016 in de raad behandeld.



**Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht,
Lansingerland en Capelle aan den IJssel**



5 organisatie & interne projecten

5-1 P&O beleid

bureau

Het bureau van de rekenkamer bestond per 31 december 2015 formeel uit de directeur en elf medewerkers. In de eerste helft van 2015 is één van de teamleiders gedetacheerd bij een externe organisatie. Voor de hiervoor ontvangen vergoeding is extra tijdelijke onderzoekscapaciteit ingehuurd.

Het gegeven dat één van de teamleiders extern is gedetacheerd, was in 2014 aanleiding om een proefperiode met één teamleider in te gaan. In deze proefperiode is geëxperimenteerd met een constructie van één teamleider met meer management-taken, een grotere span of control (maar minder uitvoerende onderzoekswerkzaamheden) en een groter beroep op de (senior)onderzoekers. In januari 2015 is deze proefperiode geëvalueerd. De uitkomst was dat met de nieuwe taakverdeling de kwaliteit van werken en de kwaliteit van de producten gewaarborgd is gebleven en dat er tegelijkertijd voor de onderzoekers meer ontwikkelings-mogelijkheden zijn gecreëerd.

De nieuwe verhoudingen zijn via een reorganisatie geformaliseerd. Daarbij is het aantal formatieplaatsen voor teamleiders van twee naar één gereduceerd. De functie van teamleider is herschreven en na advies van het CIT veranderd in teammanager. Met deze krimp in het management van de rekenkamer, is meer formatieruimte voor onderzoekers gecreëerd. Tot slot is in het kader van de reorganisatie, als gevolg van de outsourcing van de ICT, ook de formatieruimte voor de functie bureaumedewerker ICT (0,33 FTE) geschrapt

gesprekscyclus

De rekenkamer heeft in 2015 met alle medewerkers plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprekken gevoerd, behoudens een enkele medewerker die was gedetacheerd.

werving en selectie

Halverwege 2015 heeft één van de teamleiders een betrekking elders aanvaard. Per 1 september 2015 is een onderzoeker van de Algemene Rekenkamer die reeds bij de Rekenkamer Rotterdam was gedetacheerd, in dienst getreden.

stages

De rekenkamer probeert doorlopend stagiairs te interesseren voor het onderzoek bij de rekenkamer. In 2015 waren stagiair(e)s afkomstig van de opleiding Bestuurskunde van de EUR en van de opleiding sociale psychologie van de Universiteit Leiden, bij de rekenkamer werkzaam. Daarnaast is het team ondersteuning in 2014 versterkt met stagiaires van het Zadkine.

**opleidingen**

Met een beleidskader ontwikkeling, opleiding en mobiliteit is invulling gegeven aan een vorm van permanente educatie voor de medewerkers. In 2015 hebben medewerkers diverse soorten opleidingen en trainingen gevolgd, zoals een cursus financiën voor niet-financiële medewerkers aan de Bestuursacademie en een postdoctorale opleiding register controller aan de EUR.

ziekteverzuim

Elk jaar streeft de Rekenkamer Rotterdam naar een ziekteverzuimpercentage van maximaal 3,8%. In 2015 was het ziekteverzuim net als in 2014 beneden deze norm. Hoewel in 2015 het kort verzuim iets is gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor, is het percentage (middel)lang verzuim gedaald.

tabel 5-1: kengetallen ziekteverzuim

kengetallen ziekteverzuim	verslag 2001 (nulmeting)	verslag 2011	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	verslag 2015
ziekteverzuimpercentage	4,60 %	6,28%	9,70%	7,69%	3,28%	3,01%
kort verzuim (1 t/m 7 dagen)	0,10 %	2,32%	1,96%	1,47%	0,63%	0,94%
middellang verzuim (8 t/m 42 dagen)	0,80 %	0,54%	1,21%	1,78%	0,72%	0,56%
lang verzuim (vanaf 43 dagen)	3,70 %	3,42%	6,53%	4,45%	1,93%	1,52%

formatie en arbeidskosten

In 2015 zijn de loonkosten ten opzichte van 2014 gedaald doordat 1 FTE management is omgezet in goedkopere onderzoeksformatie.

tabel 5-2: formatie, bezetting en loonkosten

	verslag 2011	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	plan 2015	verslag 2015
formatie per 31/12	13,1	14,2	13,2	11,3	11,3	11,45
medewerkers per 31/12	14	15	14	12	12	12
bezetting in gem. fte	14,1	14,1	13,7	11,3	11,3	11,25
loonkosten	€ 1.034.739	€ 1.093.555	€ 1.150.052	€ 1.022.000	€ 1.022.000	€ 959.673
gemiddelde loonsom	€ 73.386	€ 77.557	€ 83.945	€ 90.442	€ 90.442	€ 85.304

In de begroting van de rekenkamer wordt standaard een bedrag opgenomen voor inhuur van expertise waarover de rekenkamer zelf niet beschikt. Dit was voor 2015 € 40.000. In 2015 zijn aanmerkelijk meer kosten voor de inhuur van derden gemaakt dan begroot. Deze extra inhuur was mogelijk door tijdelijke vacaturruimte, extra baten uit de detachering van één van de teamleiders, extra baten vanwege werkzaamheden voor de gemeente Capelle aan den IJssel en eenmalige extra baten vanuit de gemeente Barendrecht.



tabel 5-3: personeel derden (in €)

	verslag 011	verslag 2012	verslag 2013	verslag 2014	plan 2015	verslag 2015
inhuur	131.000	211.000	0	121.462	40.000	252.915

5-2 producten

Onderzoeksrapporten zijn het belangrijkste product van de rekenkamer. Het aantal rapporten dat de rekenkamer publiceert, is afhankelijk van de beschikbare onderzoekscapaciteit, de complexiteit van de onderzoeken en de doorlooptijd. Het aantal publicaties fluctueert daardoor van jaar tot jaar. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal publicaties in de jaren 2013 tot en met 2015.

tabel 5-4: publicaties 2013-2015

rekenkamer	realisatie 2013	realisatie 2014	planning 2015	realisatie 2015
Barendrecht	1	1	2	2
Lansingerland	1	2	2	2
Capelle aan den IJssel	-	-	3	3
Rotterdam – rapporten	5	3	8	6
Rotterdam – brieven	4	2	1	1

De Rekenkamer Barendrecht heeft conform planning in 2015 een onderzoek naar aanbestedingen en een onderzoek naar de BAR-samenwerking gepubliceerd.

De Rekenkamer Lansingerland heeft conform planning in 2015 een onderzoek naar het sportaccomodatiebeleid en een onderzoek naar aanbestedingen afgerond.

De rekenkamer Capelle aan den IJssel heeft conform planning in 2015 twee onderzoeken naar aanbestedingen zorg en welzijn en een onderzoek naar de beheersing van het bijstandsvolume afgerond.

De Rekenkamer Rotterdam zou volgens planning in 2015 acht rapporten en één brief publiceren. Uiteindelijk zijn er zes rapporten gepubliceerd en één brief. De onderzoeken naar risicovolle subsidies, parkeerbeleid, burgerparticipatie, riolering en het Wereldmuseum zijn conform planning in 2015 gepubliceerd. Aanvullend is een onderzoek naar de rechtmatigheid van de besteding van de subsidie voor PBR gepubliceerd. Tot slot is een brief met betrekking tot de meetbare doelen gepubliceerd. Als gevolg van inbreuken in de planning kenden de onderzoeken naar het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, thuiszorg, en integriteit bij inkoop en aanbestedingen een langere doorlooptijd dan gepland, waardoor publicatie in 2016 zal plaatsvinden.



5-3 nevenfuncties en declaraties

In artikel 81f van de Gemeentewet is een lijst met functies opgenomen die de directeur rekenkamer niet mag vervullen naast zijn bestuurschap van de rekenkamer. Ook in de verordening Rekenkamer Rotterdam is een bepaling opgenomen die de mogelijkheid van nevenfuncties van de directeur rekenkamer beperkt (artikel 6). In lijn hiermee heeft de Rekenkamer Rotterdam een reglement voor nevenfuncties van medewerkers. Zij dienen elke nevenfunctie bij de directeur te melden. Uitgangspunt is dat nevenfuncties buiten het gebied van de stadsregio Rotterdam toelaatbaar zijn. Voor nevenfuncties binnen het gebied van de stadsregio geldt dat de uitoefening ervan niet op gespannen voet mag komen te staan met de werkzaamheden voor de rekenkamer. Tabel 5-5 geeft een overzicht van de nevenfuncties van de directeur rekenkamer en de medewerkers in 2015.

tabel 5-5: nevenfuncties

functie	nevenfunctie	bezoldigd
directeur	klankbordgroep veiligheid en justitie Tweede Kamerfractie CDA	nee
	voorzitter rekenkamers G4+1	nee
	lid raad van advies verbetering financieel management – ministerie van financiën	nee
	lid raad van advies EURCONS	nee
	extern lid audit committee IND	nee
	lid implementatieteam HADO	nee
	docent master public management Universiteit Twente	ja (t.g.v. rekenkamer)
teamleider	lid redactie tijdschrift public governance & control	nee
	lid Rekenkamercommissie Voorschoten, Wassenaar, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg	ja
	docent EUR-cursus rekenkameronderzoek	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	docent EUR-cursus rekenkameronderzoek	ja (t.g.v. de rekenkamer)
onderzoeker	buitengewoon fractielid ChristenUnie Amersfoort	nee
	lid begeleidingscommissie 'aanleiding preventief financieel toezicht' Amersfoort	nee

In tabel 5-6 is een overzicht opgenomen van de kosten (exclusief dienstreizen) die de directeur rekenkamer in 2015 heeft gedeclareerd.

tabel 5-6: declaraties directeur rekenkamer

declaraties	bedrag
lunches & diners	€ 182,00
abonnement financieel dagblad	€ 481,50
contributies VRO/IIA	€ 345,00
deelname Eurorai (2x)	€ 1.035,50
totaal	€ 2.044,00



5-4 thought leadership

Naast de reguliere onderzoeken verrichten directeur en medewerkers ook op incidentele basis activiteiten die in het verlengde liggen van het rekenkamerwerk of daar een spin off van zijn. Het schrijven van artikelen is daar een voorbeeld van (zie bijlage 1) evenals het geven van gastcolleges of externe presentaties. In 2015 zijn de volgende activiteiten verricht:

- Artikel W. Gordijn en N. Kuijpers, 'Rotterdamse meetbare doelen – hoe een rationeel model stand houdt in een politiek speelveld', TPC, februari 2015
- Artikel N. van Norel en R. Willemse, 'Een vooruitziende blik – verslaglegging van een seminar over ex-ante effectevaluaties', TPC, juni 2015
- Artikel R. Willemse, 'Institutionele risico's voor succesvolle burgerparticipatie', TPC december 2015
- Gastcollege aan masterstudenten van de opleiding criminologie van de EUR.
- Presentatie aan de provinciale stichting Zorgbelang, over de rol van cliënt- en adviesraden na de decentralisaties.
- Training performance auditing aan een groep auditors uit Oost-Europa.
- College EUR/NVRR-cursus rekenkameronderzoek.
- Presentatie Eurcons over onderzoek naar stadswachten en de goudvink 2014.
- Presentatie voor trainees van de gemeente Rotterdam over de rol en positie van de rekenkamer.
- Gastcollege aan bachelorstudenten Bestuurskunde VU over beleidsevaluaties door rekenkamers.
- Presentatie stagemarkt EUR over de rekenkamer.
- College innovatieve bedrijfsvoering master of public management Universiteit Twente.
- Presentatie ex-ante onderzoek congres NVRR.
- Presentatie 'auditing in the field of culture' congres EURORAI Dresden.
- Gastlessen aan studenten Zadkine over politiek, solliciteren en notuleren.

seminar ex ante evaluaties

Op donderdag 29 januari 2015 heeft de Rekenkamer Rotterdam het seminar 'de vooruitziende blik' georganiseerd. Aan het seminar namen ruim zestig personen deel, bestaande uit vertegenwoordigers van lokale rekenkamers en rekenkamercommissies, ambtenaren vanuit de lokale overheid, en enkele belangstellende studenten. Een zeer geslaagd seminar waarin met elkaar is gesproken over de mogelijkheden voor rekenkamers om ex ante effectevaluaties uit te voeren.

Onder begeleiding van de dagvoorzitter Robert Mul zijn vier presentaties gegeven over de wijze waarop ex ante effectevaluaties kunnen worden uitgevoerd. Daarbij is aandacht besteed aan: de Theory of Change, het voorafgaand toetsen of beleidsaannames kloppen met behulp van andere onderzoeken, maatschappelijke kosten-baten analyses (MKBA's) en de mate waarin de (rijks)overheid gebruik maakt van ex ante onderzoek en de voorspellende waarde van die onderzoeken. De presentaties op het seminar zijn verzorgd door: Erik Snel (Erasmus Universiteit Rotterdam), Vasco Lub (Bureau voor Sociale Argumentatie), Sigrid Schenk (REBEL), en Carolien Klein-Haarhuis (WODC).



seminar integriteit

Op donderdag 12 november 2015 heeft de Rekenkamer Rotterdam het seminar 'onderzoek naar integriteit: waar staat de rekenkamer?' georganiseerd. Het was een zeer geslaagd seminar waar ruim tachtig personen aan deelnamen, bestaande uit vertegenwoordigers van lokale rekenkamers en rekenkamercommissies, ambtenaren vanuit de rijksoverheid en de lokale overheid, medewerkers van andere overheidsinstellingen en enkele belangstellende studenten. Aan de hand van presentaties en discussies is met elkaar gesproken over de mate waarin integriteitsonderzoeken uitvoerbaar zijn door lokale rekenkamer(commissies) en werden er praktijkvoorbeelden gegeven.

Onder leiding van de dagvoorzitter Henk Addink (universiteit Utrecht) zijn zes presentaties gegeven, met medewerking van Marc de Droog (BIOS), Muel Kaptein (KPMG/Erasmus Universiteit), Ellen van Schoten (Algemene Rekenkamer), Gert Huisman (Hoffmann Bedrijfsrecherche), Esther Doodkorte (Rekenkamer Rotterdam) en Filip den Eerzamen (Eerzamen Audit & Consulting B.V.)

5-5 advisory board

De klankbordgroep Rekenkamer Rotterdam, bestaande uit onafhankelijke externe leden, heeft in het verslagjaar driemaal vergaderd. Daarbij stonden onder andere de beleidsvisie 2016-2021, de invulling van het plaatsvervangend directeurschap, de reorganisatie van het onderzoeksbureau van de rekenkamer, de lopende integriteitsonderzoeken en de onderzoeksprogrammering 2016 op de agenda. Gedurende het jaar is er één lid overleden en zijn er twee nieuwe leden toegetreden.

5-6 beleidsvisie 2016-2021

In de loop van het verslagjaar is gewerkt aan een nieuwe beleidsvisie die voor de komende jaren het beleidskader zal vormen voor de (ontwikkeling) van de rekenkamer. De beleidsvisie zal begin 2016 worden vastgesteld en naar de raad worden verzonden.

5-7 interne projecten

innovatie

De rekenkamer Rotterdam is in 2014 een werkgroep innovatie gestart. De werkgroep heeft als doel een innovatiebeleid op te stellen voor de komende jaren, dat past binnen de kaders van de nieuwe beleidsvisie 2016-2020. Het innovatiebeleid richt zich op vernieuwing met betrekking tot onderzoeksmethoden, producten en sociale innovaties. In 2015 is in drie interne bijeenkomsten aandacht besteed aan deze thema's.

BES eilanden

In het kader van de ondersteuning voor het opzetten van een gezamenlijke rekenkamer voor de BES eilanden, hebben in het verslagjaar slechts beperkt werkzaamheden plaatsgevonden. Dit werd veroorzaakt door het feit dat één van de eilanden na de totstandkoming van de Verordening gezamenlijke rekenkamer BES eilanden geen adequaat lid kon vinden, waardoor ondersteunende activiteiten in overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken zijn opgeschort. Wel is er meermalen contact geweest tussen de al wel benoemde rekenkamerleden en de Rekenkamer Rotterdam.



rode draad

De rekenkamer is in 2015 gestart met het project 'de rode draad'. Het project 'de rode draad' is een project waarbij de rekenkamer op zoek gaat naar rode draden in de onderzoeksrapporten van de rekenkamer Rotterdam. De rekenkamer kijkt hierbij naar de rapporten die sinds het aantreden van de huidige directeur, in 2009, zijn verschenen. In het project worden alle bestuurlijke conclusies uit de rapporten geïnventariseerd en geanalyseerd op inhoudelijke overeenkomsten. De gevonden 'rode draden' zullen vervolgens worden gekoppeld aan bredere inzichten uit de literatuur, zodat de gevonden patronen kunnen worden geduid. De rekenkamer verwacht dat de rapportage medio 2016 gereed is.







6 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

6-1 resultatenrekening

tabel 6-1: resultatenrekening 2015 (in €)

	rekening 2014	begroting 2015	rekening 2015	begroting 2016
loonbetalingen en sociale premies	950.864	1.022.000	1.049.673	1.250.684
personeel van derden	121.462	134.605	252.915	41.000
huisvestingskosten	128.126	128.000	130.872	117.500
goederen en diensten	96.376	125.000	86.419	104.792
automatiseringskosten	69.204	60.000	52.899	56.300
kapitaalslasten	55.048	62.000	52.768	49.501
totaal uitgaven	1.421.080	1.531.605	1.625.546	1.619.777
bijdrage gemeente Rotterdam	1.323.000	1.279.000	1.341.706	1.446.197
bijdrage gemeente Barendrecht	52.078	110.000	121.091	60.000
bijdrage gemeente Lansingerland	62.904	68.580	95.359	68.580
bijdrage gemeente Capelle a/d IJssel	25.932	44.605	44.605	45.000
overige inkomsten	27.949	29.420	62.325	0
totaal inkomsten	1.491.863	1.531.605	1.665.086	1.619.777
saldo	70.783	0	39.540	0
toevoeging/onttrekking reserves	0	0	-14.000	0
resultaat	70.783	0	25.540	0



6-2 toelichting op de resultatenrekening

algemeen

De Rekenkamer Rotterdam is onderdeel van het concern Rotterdam. Samen met de onderdelen Raad/Commissies, Griffie en de Gemeentelijke Ombudsman vormt de rekenkamer de kostenplaats Raad binnen het concern Rotterdam. De jaarrekening van de kostenplaats Raad wordt eveneens gepubliceerd als onderdeel van het concern Rotterdam.

begroting 2015

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is een eenmalige extra bijdrage van € 50.000 toegekend door de gemeente Barendrecht ten behoeve van het onderzoek naar de BAR-samenwerking. Daarnaast was de bijdrage van de gemeente Capelle aan den IJssel niet opgenomen in de oorspronkelijke begroting. De extra baten zijn volledig ten gunste gekomen van het budget personeel van derden.

uitgaven

loonbetalingen en sociale premies

De personeelskosten zijn hoger dan begroot. De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele reorganisatiekosten. De overschrijding wordt volledig gecompenseerd door de overige baten, die uit inkomsten detachering bestaan.

personeel van derden

In 2015 heeft de rekenkamer meer extern personeel ingezet dan begroot ter invulling van tijdelijke vacature ruimte en omdat er sprake was van extra baten uit detachering, extra baten vanwege werkzaamheden in Capelle aan den IJssel en eenmalige extra baten uit Barendrecht.

huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de huur, de servicekosten, de energiekosten en de kosten van facilitaire dienstverlening door de Rotterdamse Service Organisatie voor de kantoorruimte van de Rekenkamer Rotterdam aan de Meent (Minervahuis II). Deze kosten zijn in lijn met de oorspronkelijk begroting.

goederen en diensten

Hier zijn de uitgaven verantwoord van alle overige kosten gemaakt door de Rekenkamer Rotterdam. De onderbesteding van het budget wordt veroorzaakt door het voeren van een sober beleid.

automatiseringskosten

De automatiseringskosten betreffen de gehele ICT voorziening van de Rekenkamer Rotterdam.

kapitaalslasten

De kapitaallasten betreffen de lasten inzake de renovatie en uitbreiding van de huisvesting van de Rekenkamer Rotterdam in 2006. De lasten zijn iets lager uitgevallen dan begroot.



inkomsten



bijdrage gemeente Rotterdam

De rekenkamer is onderdeel van de gemeente Rotterdam. Naast haar activiteiten voor de gemeente Rotterdam heeft de rekenkamer ook nog de mogelijkheid om de rekenkamerfunctie bij andere gemeenten in te vullen. De daarbij gegenereerde inkomsten zijn extra en verlagen de uiteindelijke kosten voor de gemeente Rotterdam.



bijdrage gemeente Barendrecht

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Barendrecht ten behoeve van de uitoefening van de rekenkamerfunctie in Barendrecht. In 2015 was sprake van een eenmalige toekenning van extra middelen voor de uitvoering van een onderzoek naar de BAR-samenwerking.

Tussen het resultaat 2015 van de Rekenkamer Rotterdam (€ 121.091,-) en de gerealiseerde kosten bij de Rekenkamer Barendrecht (€ 113.169,-) bestaat een verschil van € 7.922,-. Dit betreft een technische correctie over de jaren 2014 en 2015 tussen de rekenkamers Rotterdam en Barendrecht. Met deze correctie zijn verschillen rechtgetrokken en zijn de verantwoordingen over 2014 en 2015 weer in evenwicht.



bijdrage gemeente Lansingerland

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Lansingerland ten behoeve van de uitoefening van de Rekenkamerfunctie in Lansingerland. In 2015 zijn meer onderzoeken gerealiseerd dan begroot waardoor een deel van de uren is gedekt door te putten uit de reserve (zie tabel 6-8).

Tussen het resultaat 2015 van de Rekenkamer Rotterdam (€ 95.359,-) en de gerealiseerde kosten bij de Rekenkamer Lansingerland (€ 100.601,-) bestaat een verschil van -/- € 5.242,-. Dit betreft een technische correctie over de jaren 2014 en 2015 tussen de Rekenkamer Rotterdam en de Rekenkamer Lansingerland. Met deze technische correctie zijn verschillen rechtgetrokken en zijn de verantwoordingen over 2014 en 2015 weer in evenwicht.



bijdrage gemeente Capelle aan den IJssel

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Capelle aan den IJssel ten behoeve van de uitoefening van de rekenkamerfunctie in Capelle aan den IJssel. In 2014 is de gemeente Capelle aan den IJssel aangesloten bij de rekenkamerfunctie van de Rekenkamer Rotterdam.

overige inkomsten

De overige inkomsten betreffen extra gegenereerde inkomsten in verband met de detachering van een medewerker.

resultaat

Het resultaat 2015 bedraagt € 39k positief. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een deel van de gerealiseerde kosten 2014 ten behoeve van onderzoeken voor de gemeenten Barendrecht en Lansingerland pas in 2015 verantwoord zijn (nacalculatie). De rekenkamer heeft aan de gemeenteraad voorgesteld om een deel van het resultaat ad € 14k toe te voegen aan de egalisatiereserve rekenkamer. Medio 2016 zal de gemeenteraad hierover definitief beslissen.



6-3 balans

tabel 6-2: balans

activa	2015	2014	passiva	2015	2014
vaste activa	48.500	98.250	vaste passiva	284.500	263.918
<i>materiële vaste activa</i>	48.500	98.250	<i>eigen vermogen</i>		
			bestemmingsreserves	236.000	165.668
			<i>vreemd vermogen</i>		
			langlopende schulden	48.500	98.250
vlottende activa	260.895	179.323	vlottende passiva	24.895	13.655
<i>kortlopende vorderingen</i>			<i>kortlopende schulden</i>		
debiteuren	49.568	35.514	bank-, girosaldi	0	0
overlopende activa	211.327	143.809	crediteuren	0	0
<i>liquide middelen</i>			overlopende passiva	24.895	13.655
kas-, bank-, girosaldi	0	0			
totaal activa	309.395	277.573	totaal passiva	309.395	277.573



6-4 toelichting op de balans

activa

materiële vaste activa

De materiele vaste activa betreft de investering van de renovatie en uitbreiding van de kantoorruimte aan de Meent (Minervahuis II). Eind 2006 is deze herhuisvesting afgerond en op de balans geactiveerd. In 2007 heeft de eerste afschrijving plaatsgevonden (10% van de aanschafwaarde).

debiteuren

Dit betreft de stand van de openstaande debiteuren (lees: openstaande verkoopfacturen) ultimo 2015.

overlopende activa

Sinds medio 2014 wordt de administratie van de Rekenkamer Rotterdam in de administratie van de gemeente Rotterdam gevoerd. In dat kader betreft de overlopende activa een balanssluitpost.

kas-, bank-, girosaldi

Een aparte kas-, bank of giro is voor de rekenkamer per 1-1-2015 afgeschaft. Vanaf dat moment wordt gewerkt met voorschotten en declaraties.

passiva

bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve van de Rekenkamer Rotterdam bestaat uit een egalisatiereserve met als doel de continuïteit van de onderzoeken te waarborgen. De reserve kent een maximum van € 250k.

Bij de jaarrekening 2015 is voorgesteld aan de gemeenteraad om een deel van het positieve resultaat van de rekenkamer ad € 14k toe te voegen aan de reserve. Daarmee zou de reserve op haar maximaal toegestane saldo komen.

langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen de financiering van de materiële vaste activa.

crediteuren

De overige schulden betreffen de stand van de openstaande crediteuren (lees: openstaande inkoopfacturen) ultimo 2015.

overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de stand van de nog te betalen bedragen, waarvan de factuur in 2016 ontvangen wordt, maar de prestatie geleverd is in 2015.

**6-5 verrekening 2015**

Directeur en medewerkers van de rekenkamer zijn aangesteld bij de gemeente Rotterdam. Hun salaris en overige kosten (kantoorkosten e.d.) komen in eerste instantie ten laste van het budget van de Rekenkamer Rotterdam. Alle kosten die gemaakt worden voor de Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland of Rekenkamer Capelle aan den IJssel worden vervolgens aan de betreffende gemeenten doorberekend.

In de begroting van de Rekenkamer Rotterdam staat het volledige budget wat in Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel beschikbaar is voor de rekenkamer als verwachte inkomsten vermeld. De jaarrekening vermeldt alleen het bedrag dat in 2015 daadwerkelijk in rekening is gebracht in verband met de gemaakte kosten. Voor de berekening hiervan wordt gebruik gemaakt van drie kostensoorten:

- een basisbedrag dat de algemene kosten dekt (bestuurlijk overleg, jaarplan, jaarverslag etc.). De hoogte van dit basisbedrag is gerelateerd aan het aantal inwoners van de betreffende gemeente;
- kosten voor externe inhuur ten behoeve van het onderzoek bij de betreffende gemeente op basis van werkelijke kosten;
- er wordt een uurtarief in rekening gebracht voor het onderzoek bij de betreffende gemeente. Daartoe zijn in een kostenverdeelstaat alle kosten behoudens bovenstaande (maar inclusief ondersteuning en eventuele stagiaires) omgeslagen naar het totaal voor onderzoek beschikbare uren van de directeur, teamleiders en (senior) onderzoekers.

tabel 6-3: uurtarief (€)

functie	2013	2014	2015
directeur	215	220	221
teamleider	158	160	161
senior onderzoeker	114	112	112
onderzoeker	99,5	99	99

**6-5-1 Rekenkamer Barendrecht**

In 2015 zijn het onderzoek naar aanbestedingen en het onderzoek naar de BAR-samenwerking afgerond. Voor deze onderzoeken heeft de Rekenkamer Barendrecht in 2015 de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6-4: begroting en realisatie Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2014	60.000	60.000	0
2015	110.000	113.169	-3.169



De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Barendrecht feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de Rekenkamer Barendrecht over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 6-5 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2006-2015.

tabel 6-5: ontwikkeling reserves Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2006	-	-	25.414
2007	25.414	-25.414	0
2008	0	+16.000	16.000
2009	16.000	+16.191	32.191
2010	32.191	+2.745	34.936
2011	34.936	-23.435	11.501
2012	11.501	+11.107	22.608
2013	22.608	-13.864	8.744
2014	8.744	0	8.744
2015	8.744	-3.169	5.575

In tabel 6-6 is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2015 zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Barendrecht. De gefactureerde bedragen betreffen gerealiseerde uren in 2014 en 2015. Zoals in paragraaf 6-2 is toegelicht bestaat tussen het resultaat 2015 van de Rekenkamer Rotterdam (€ 121.091,-) en de gerealiseerde kosten bij de Rekenkamer Barendrecht (€ 113.169,-) een verschil van € 7.922,-. Dit betreft een technische correctie over de jaren 2014 en 2015 tussen beide Rekenkamers. Met deze technische correctie worden verschillen rechtgetrokken en zijn de verantwoordingen over 2014 en 2015 weer in evenwicht.

tabel 6-6: gefactureerde bedragen Rekenkamer Barendrecht

	uren	bedrag	gem. uurtarief
aanbestedingen	173,69	€ 19.578,00	€ 112,72
BAR-samenwerking	797	€ 88.766,25	€ 111,38
basisbedrag 2015	-	€ 4.825,00	-
totaal	970,69	€ 113.169,25	

**6-5-2 Rekenkamer Lansingerland**

In 2015 zijn twee onderzoeken opgestart en afgerond; een onderzoek naar het sportaccomodatiebeleid en een onderzoek naar aanbestedingen. Daarnaast is begin 2015 nog een beperkt aantal uren besteed aan de afronding van de review onderwijsmiddelen. Voor het onderzoek in 2015 zijn door de Rekenkamer Lansingerland de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6-7: begroting en realisatie Rekenkamer Lansingerland (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2014	69.120	57.662	11.458
2015	68.580	100.601	-32.021

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Lansingerland feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 6-8 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2007-2015.

tabel 6-8: ontwikkeling reserves Rekenkamer Lansingerland (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2007	-	-	30.000
2008	30.000	+375	30.375
2009	30.375	-12.313	18.062
2010	18.062	+1.050	19.112
2011	19.112	13.708	32.820
2012	32.820	-2.533	30.287
2013	30.287	-2.902	27.385
2014	27.385	0	27.385
2015	27.385	-20.563	6.822

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen in 2015 door de Rekenkamer Rotterdam zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Lansingerland. De gefactureerde bedragen betreffen de gerealiseerde uren in 2014 en 2015. Zoals is toegelicht in paragraaf 6-2 bestaat tussen het resultaat 2015 van de Rekenkamer Rotterdam (€ 95.359,-) en de gerealiseerde kosten bij de Rekenkamer Lansingerland (€ 100.601,-) een verschil van +/- € 5.242,-. Dit betreft een technische correctie over de jaren 2014 en 2015 tussen beide Rekenkamers. Met deze technische correctie worden verschillen rechtgetrokken en zijn de verantwoordingen over 2014 en 2015 weer in evenwicht.



tabel 6-9: gefactureerde bedragen Rekenkamer Lansingerland

	uren	bedrag	gem. uurtarief
kunstwerken openbare ruimte	3	€ 663	€ 221
review onderwijsmiddelen	73	€ 9.586,50	€ 131,32
sportaccomodatiebeleid	431,25	€ 49.690,25	€ 115,22
aanbestedingen	306,50	€ 34.843,00	€ 113,68
basisbedrag 2015	-	€ 5.818,00	-
totaal	813,75	€ 100.600,75	



6-5-3 Rekenkamer Capelle aan den IJssel

In 2015 is het eerste deel van het onderzoek naar aanbestedingen zorg en welzijn afgerond. Het tweede deel van het onderzoek naar aanbestedingen zorg en welzijn en een onderzoek naar de beheersing van het bijstandsvolume zijn in 2015 gestart en afgerond. Voor het onderzoek in 2015 zijn door de Rekenkamer Capelle aan den IJssel de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 6-10: begroting en realisatie Rekenkamer Capelle aan den IJssel (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2014	22.895	22.895	0
2015	44.605	44.605	0

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2015 zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Capelle aan den IJssel.

tabel 6-11: gefactureerde bedragen Rekenkamer Capelle aan den IJssel

	uren	bedrag	gem. uurtarief
aanbestedingen deel 1	77,82	€ 8.757,19	€ 112,53
aanbestedingen deel 2	162,76	€ 18.475,03	€ 113,51
beheersing bijstandsvolume	171,96	€ 17.372,53	€ 101,02
totaal	412,55	€ 44.604,75	



Rekenkamers

ROTTERDAM, BARENDRECHT, LANSINGERLAND EN CAPELLE AAN DEN IJSSEL





7 onderzoeksplannen 2016

7-1 inleiding

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de nieuwe onderzoeken die de Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel in 2016 zullen starten.



7-2 Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2016

meetbare doelen

Zoals gebruikelijk zal de rekenkamer een oordeel geven over de juistheid en volledigheid van de verantwoording over de collegedoelstellingen uit het college-programma. De desbetreffende brief zal even na het verschijnen van de jaarrekening naar de raad worden gestuurd.

oneigenlijke politiek-bestuurlijke druk

Dit onderzoek vloeit voort uit een verzoek daartoe in de motie-Kleijn van 4 juni 2015, aangenomen bij de raadsbehandeling van het rekenkamerrapport 'Handelen in vertrouwen'. De onderzoeksopzet is op 12 februari 2016 gepubliceerd en het onderzoek is reeds van start. Afhankelijk van de tussentijdse bevindingen zal het rapport medio 2016 gepubliceerd worden.

jeugdwerkloosheid

De jeugdwerkloosheid is in Rotterdam relatief hoog en hardnekkig. Om dit te lijf te gaan heeft de gemeente het actieprogramma 'Jongeren aan de slag 2015-2018' vastgesteld. Bij de uitvoering van dit programma zijn veel verschillende organisaties betrokken. Het rekenkameronderzoek zal zich enerzijds richten op de kwaliteit van de samenwerking tussen gemeente en uitvoeringspartners en anderzijds op de ervaringen van de doelgroep met de genomen maatregelen. Het onderzoek zal starten in het voorjaar van 2016, waarbij wordt gestreefd naar publicatie in december 2016.

afvalketen

De afvalstoffenheffing is de laatste jaren gestegen en is vergeleken met andere gemeenten relatief hoog. Tegelijkertijd is de kostendekkendheid van de heffing gedaald. In dat licht zal de rekenkamer in een onderzoek de doelmatigheid van de volledige afvalketen – van (gescheiden) inzameling en vervoer tot verwerking – beoordelen. Het onderzoek start in het voorjaar van 2016. Publicatie is voorzien rond de jaarwisseling 2016/2017.

Warmtebedrijf

De gemeente is een groot aandeelhouder van deze onderneming, waaraan de gemeente in 2014 nog een noodkrediet van € 12 mln. heeft verstrekt. Het rekenkamer-



onderzoek richt zich op de governance door het college van deze verbonden partij, in het bijzonder waar het gaat om de beheersing van de financiële risico's en de informatievoorziening aan de raad. Het onderzoek start in het voorjaar van 2016 en zal in het najaar van 2016 tot publicatie leiden.

wijkteams

In het najaar van 2016 zal de rekenkamer een onderzoek starten naar het functioneren en presteren van de wijkteams. Daarbij zal onder meer worden gekeken naar de mate waarin deze teams bijdragen aan de zorgpreventiedoelstellingen van de gemeente en naar de relatie tussen de teams, zorginstellingen en instellingen in de wijk. Het onderzoek zal in het voorjaar van 2016 afgerond zijn.

participatiewet

Met de Participatiewet is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de toeleiding van jonggehandicapten en mensen met een arbeidsbeperking naar werk. De rekenkamer zal in G4-verband – met de rekenkamers van Den Haag, Amsterdam en Utrecht – onderzoeken in welke mate gemeenten daarin slagen. De rekenkamers starten hiermee in het najaar van 2016, waarna publicatie in het voorjaar van 2017 volgt.



7-3 Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2016

centrumaanpak

Het onderzoek naar de centrumaanpak was reeds in het programma voor 2015 opgenomen. De intentie was in het onderzoek te kijken naar de besluitvorming in de afgelopen jaren in het licht van de vertraging in de centrumontwikkeling. In 2015 is de raad echter akkoord gegaan met een nieuwe centrumaanpak, waarbij wordt ingezet op het organisch ontwikkelen van het gebied. Het onderzoek van de rekenkamer zal zich richten op de nieuwe plannen voor het centrum en zal na de zomer van 2016 worden gepubliceerd.

wijkteams

De rekenkamer start in het najaar een onderzoek naar het functioneren van de wijkteams. Daarbij zal onder meer worden gekeken naar de mate waarin deze teams bijdragen aan de zorgpreventiedoelstellingen van de gemeente en naar de relatie tussen de teams, zorginstellingen en instellingen in de wijk. Het onderzoek zal in het voorjaar van 2017 afgerond zijn.



7-4 Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2016

informatiebeveiliging

Met name sinds de decentralisatie van taken in het sociaal domein beschikt de gemeente over privacygevoelige informatie over burgers (zoals medische informatie). Ter borging van de privacy bestaan ten aanzien van het bewaren en bewerken van dergelijke gegevens strenge juridische voorwaarden. Ook de toegang tot de gegevens dient zodanig georganiseerd te zijn, dat onbevoegden deze niet kunnen inzien. De rekenkamer zal onderzoeken of het beleid van de gemeente inzake informatiebeveiliging de rechtmatige toegang tot en verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens in voldoende mate borgt. Het onderzoek zal starten in maart 2016 en na de zomer tot publicatie leiden.



functioneren CJG in het kader van jeugdzorg

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) speelt in het kader van de (decentralisatie van de) jeugdzorg een prominente rol. Als spil in het netwerk van organisaties dient het CJG bij te dragen aan de preventie van jeugdzorgproblematiek en het bieden van meer lichte (goedkopere) in plaats van zware (duurdere) zorg. De rekenkamer zal een onderzoek verrichten of het CJG dit op adequate wijze doet en met welk resultaat. Het onderzoek start in het najaar van 2016, waarna het rapport begin 2017 zal worden gepubliceerd.

opvolging aanbevelingen rekenkamer

Naar aanleiding van de evaluatie van de rekenkamer, heeft de rekenkamer toegezegd in 2016 een zogeheten opvolgingsonderzoek uit te voeren. In dit onderzoek zal de rekenkamer beoordelen of aanbevelingen waarmee het college en/of de raad hebben ingestemd, daadwerkelijk zijn opgevolgd. De publicaties waar het in ieder geval om gaat, zijn 'Grondige problemen' (naar onder meer Bleizo; september 2013), de quick scan civiele kunstwerken (september 2014) en de review van een artikel 213a onderzoek naar onderwijshuisvesting (juli 2014). Gelet op de omvang zullen de uitkomsten in een brief worden opgenomen (publicatie medio 2016).



7-5 Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuw onderzoek 2016

burgerparticipatie

In dit onderzoek zal niet alleen de relatie tussen formele inspraakorganen en de gemeente onderwerp van onderzoek zijn, maar ook de wijze waarop andere inspraakvormen worden georganiseerd, de resultaten daarvan en, indien mogelijk, de ervaringen van Capellenaren zelf. De onderzoeksopzet is op 9 februari 2016 gepubliceerd. Publicatie is voorzien voor de zomer van 2016.



bijlagen



bijlage

bijlage 1 publicaties 2015

rapporten



Rekenkamer Barendrecht

- Van papier tot prestatie – bewaking prestaties van aanbestede diensten, 19 maart 2015.
- Samen en nog steeds apart – realisatie doelstellingen BAR-samenwerking, 2 december 2015.



Rekenkamer Capelle aan den IJssel

- Stuurkracht op buurtkracht – sturing op prestaties van aanbesteed welzijnswerk, 20 maart 2015.
- Grip op prestaties – sturing op prestaties aanbestedingen sociaal domein, 2 juli 2015.
- bijstand uit balans – onderzoek naar de beheersing van het bijstandsvolume, 3 september 2015.



Rekenkamer Lansingerland

- Vitaliteit op het spel – een onderzoek naar de gevolgen van de wijzigingen in het sportaccomodatiebeleid van de gemeente Lansingerland, 27 augustus 2015.
- Afspreken en aanspreken – sturing op prestatie in aanbestedingen sociaal domein, 9 december 2015.



Rekenkamer Rotterdam

- Handelen in vertrouwen – onderzoek naar integriteitsrisico's in het subsidieproces, 19 maart 2015.
- Werelden van verschil – onderzoek naar verzelfstandigingsafspraken Wereldmuseum, 24 april 2015.
- Parkeren herwaarderen – effecten, kosten en baten van betaald parkeren, 29 mei 2015.
- Inspraak zonder uitspraak – burgerparticipatie bij gebiedsplannen van gebiedscommissies en stadsbestuur, 2 juli 2015.
- Brief beoordeling target binnenstad, 13 juli 2015.
- Leidingen onder druk – kwaliteit, financiering en informatievoorziening omtrent de Rotterdamse riolering, 7 september 2015.
- Rechtmatigheid besteding subsidie PBR – onderzoek financiële administratie 2013, 21 september 2015.



overige publicaties 2015

- Jaarverslag 2014 – onderzoeksplannen 2015, Rekenkamers Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Lansingerland en Rotterdam, 31 maart 2015.



artikelen 2015

- Artikel W. Gordijn en N. Kuijpers, 'Rotterdamse meetbare doelen – hoe een rationeel model stand houdt in een politiek speelveld', TPC, februari 2015
- Artikel N. van Norel en R. Willemse, 'Een vooruitziende blik – verslaglegging van een seminar over ex-ante effectevaluaties', TPC, juni 2015
- Artikel R. Willemse, 'Institutionele risico's voor succesvolle burgerparticipatie', TPC december 2015



bijlage 2 financiële reserve Rotterdam

Onderstaande tabel geeft inzicht in de opbouw (toevoegingen en onttrekkingen) van de bij de jaarrekening 1999 ingestelde reserve.

tabel 7-1: opbouw reserves 2000-2013 (in €)

	onttrekking	toevoeging	saldo
stand 31 december 1999			87.536
onttrekking 2000	37.616		
stand 31 december 2000			49.920
toevoeging 2001		36.639	
stand 31 december 2001			86.559
toevoeging 2002		58.592	
stand 31 december 2002			145.151
onttrekking 2003	50.870		
stand 31 december 2003			94.281
onttrekking 2004	85.771		
stand 31 december 2004			8.510
toevoeging 2005		93.182	
stand 31 december 2005			101.692
onttrekking 2006	37.000		
stand 31 december 2006			64.692
toevoeging 2007		58.000	
stand 31 december 2007			122.692
onttrekking 2008	57.000		
stand 31 december 2008			65.692
toevoeging 2009		76.000	
stand 31 december 2009			141.692
toevoeging 2010		0	
stand 31 december 2010			141.692
toevoeging 2011		52.471	
stand 31 december 2011			194.163
onttrekking 2012*	63.000		
stand 31 december 2012			131.163
toevoeging 2013		34.505	
stand 31 december 2013			165.668
toevoeging 2014		70.332	
stand 31 december 2014			236.000
toevoeging 2015**		0	
stand 31 december 2015			236.000

* € 21 afrondingsverschil

** Bij de jaarrekening 2015 is voorgesteld om een deel van het positieve resultaat van de rekenkamer ad € 14k toe te voegen aan de reserve van de rekenkamer. Daar de gemeenteraad hierover nog moet beslissen is dit bedrag nog niet toegevoegd aan de reserve

de rekenkamers

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. De rapporten van de rekenkamer zijn een aanknopingspunt voor het bestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

positie

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam, Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland en Rekenkamer Capelle aan den IJssel. Zij bepaalt zelf wat en hoe zij onderzoekt en waarover zij rapporteert. Wel kunnen de raad en het college van B en W de rekenkamer om een onderzoek verzoeken. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

onderzoek

Het onderzoeksterrein strekt zich uit over alle organen (raad, B en W, commissies en burgemeester) en diensten van de gemeente. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen bij gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, bij NV's en BV's waar de gemeente meer dan 50% van de aandelen in bezit heeft en bij instellingen die een grote subsidie, lening of garantie van de gemeente hebben ontvangen. De onderzoeken worden uitgevoerd door het bureau van de rekenkamer.

publicaties

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die ter behandeling aan de raad worden aangeboden. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de eerder toegezonden voorlopige onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (wederhoor). Bij kleine onderzoeken of studies met een beperkte reikwijdte doen we de onderzochte organen of instellingen en de raad de conclusies in een openbare brief direct ter kennisname toekomen. Ten slotte publiceert de rekenkamer op basis van haar onderzoek ook handreikingen en worden medewerkers aangemoedigd om artikelen te publiceren.

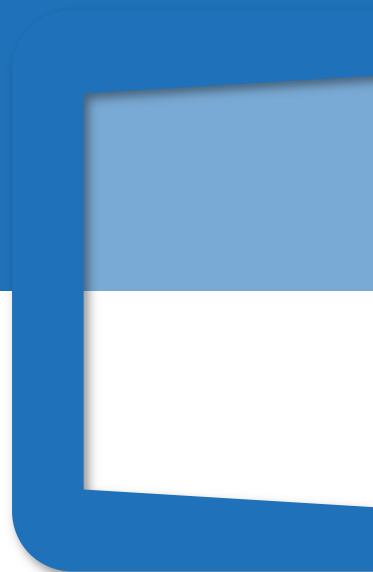


Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl



fotografie

Gemeente Capelle aan den IJssel, Rob Kamminga, Marc Haas,
Nely van Houwelingen, Peter Schute en Rekenkamer Rotterdam

basisontwerp, lay-out, opmaak en beeldbewerking
DEWERF.com, Zuid-Beijerland

uitgave
Rekenkamer Rotterdam
maart 2016

ISBN/EAN:
978-90-76655-89-5